

Sygn. akt XXIII Gz 90/17

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Skalska

Sędziowie: SO Andrzej Kubica

SO Anna Gałas (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2017 r. w Warszawie na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa W. D.

przeciwko Towarzystwu (...) spółce akcyjnej w W.
o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na pkt 2. postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 7 września 2016 r., sygn. akt XVI GC 1548/16

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 2 w ten sposób, że zwrócić powodowi ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie 70,00 zł (siedemdziesiąt złotych) tytułem opłaty sądowej uiszczonej od pozwu,

II. nie obciążać pozwanego kosztami postępowania zażaleniowego.

SSO Anna Gałas SSO Monika Skalska SSO Andrzej Kubica

Sygn. akt: XXIII Gz 90/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 września 2016 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie umorzył postępowanie w sprawie z powództwa W. D. przeciwko Towarzystwu (...) spółce akcyjnej w W. (pkt 1.) oraz zwrócił powodowi ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie 35,00 zł tytułem połowy opłaty sądowej uiszczonej od pozwu (pkt 2.).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód skutecznie cofnął pozew wobec zawarcia między stronami w sprawie ugody pozasądowej, co uzasadniało umorzenie postępowania (art. 355 § 1 w zw. z art. 203 § 1 k.p.c).

W takim stanie faktycznym Sąd Rejonowy przyjął, że zachodziły podstawy do zwrotu na rzecz powoda połowy opłaty sądowej uiszczonej od pozwu na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Zażalenie na powyższe postanowienie w punkcie 2 wywiódł powód. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono:

- przepisów postępowania mającą wpływ na treść postanowienia tj. art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego błędne zastosowanie, w sytuacji gdy w przedmiotowym stanie faktycznym sąd pierwszej instancji winien się oprzeć na treści art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. h ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, gdyż postępowanie zakończyło się zawarciem ugody przed rozpoczęciem rozprawy,
- naruszenie art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji zatrzymanie przez sąd pierwszej instancji połowy opłaty od pozwu cofniętego na skutek zawarcia pomiędzy stronami ugody przed rozpoczęciem rozprawy przed sądem pierwszej instancji.

Wskazując na te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zwrócenie mu w całości opłaty uiszczonej od pozwu w kwocie 70,00 zł, a ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia powód podniósł, że cofając pozew w niniejszej sprawie wskazał, że strony, już po wniesieniu powództwa, zawarły pozasądową ugodę. W tym stanie rzeczy odmowa zwrócenia opłaty sądowej od pozwu nie była uzasadniona, skoro sąd z urzędu

winien był wziąć pod uwagę fakt zawarcia pomiędzy stronami ugody (również pozasądowej) przed rozpoczęciem rozprawy w sądzie pierwszej instancji, o czym powód poinformował w piśmie cofającym powództwo.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda zasługiwało na uwzględnienie w całości z uwagi na trafność podniesionych zarzutów naruszenia przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dalej też: uksc)

Według art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. h) uksc sąd z urzędu zwraca całą uiszczoną opłatę od pisma wszczynającego postępowanie w pierwszej instancji oraz od zarzutów od nakazu zapłaty, jeżeli postępowanie zakończyło się zawarciem ugody przed rozpoczęciem rozprawy przed sądem pierwszej instancji.

W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie zachodziły przesłanki orzeczenia z urzędu o zwrocie powodowi całej uiszczonej opłaty od pozwu na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. h) uksc. Bez wątplenia postępowanie w sprawie zakończyło się w konsekwencji zawarcia pomiędzy stronami ugody pozasądowej - jeszcze przed rozpoczęciem rozprawy przed sądem pierwszej instancji. Sąd Rejonowy pominął okoliczność zawarcia ugody między stronami, co zakończyło spór i w efekcie postępowanie w sprawie, jeszcze przed rozpoczęciem rozprawy. W ocenie Sądu Okręgowego skoro powyższy przepis, którego celem jest niewątpliwie stworzenie zachęty do korzystania przez strony z polubownych metod rozwiązywania konfliktów, nie wiąże wprost skutku zwrotu opłaty wyłącznie z ugodą zawartą przed mediatorem lub ugodą sądową to w tym przypadku pod pojęciem „ugody” rozumieć należy także tzw. ugodę pozasądową. Celem takiej ugody jest uchylenie sporu istniejącego już między stronami (por. art. 917 k.c), co więcej doprowadzenie do samodzielnego rozwiązania owego sporu, bez angażowania siebie i sądu w trwającą i często kosztowną procedurę. Decydującego znaczenia, w ocenie sądu drugiej instancji, nie można zatem przyznawać wyłącznie temu, że skutkiem zawarcia takiej ugody było w niniejszej sprawie cofnięcie przez powoda pozwu, co stanowiło bezpośrednią podstawę umorzenia postępowania (art. 355 § 1 k.p.c), skoro pierwszorzędna znaczenie ma zawarcie ugody między stronami. Z tego powodu przepis art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. h) uksc należy uznać za regulację szczególną, która w rozpatrywanym przypadku wyłącza możliwość zastosowania art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. a) uksc, stanowiący o zwrocie połowy opłaty po cofnięciu pozwu przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana.

Dla wzmocnienia tej argumentacji warto też wskazać, że ustawodawca w art. 79 uksc posługuje się kilkakrotnie pojęciem „ugody”, w tym rozróżnia ugodę sądową (art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. d), i ugodę zawartą przed mediatorem (art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. a). To z kolei oznacza, że owa ugoda, o której mowa w art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. h), która co do zasady nie może być sądową, ponieważ ta wymaga rozprawy, może być zawarta między stronami poza sądem

(ugoda pozasądowa). Inne rozumienie tej ugody oznaczałoby niekonsekwencją ustawodawcy. Regulacja art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. h) uksc ma zachęcać strony do zawierania ugody na wstępnym etapie postępowania, co „będzie stanowiło istotną zachętę do skorzystania z mediacji lub innych pozasądowych metod rozwiązywania sporów”, jak podano w uzasadnieniu wprowadzanych zmian m. in. uksc (ustawa z dnia 10 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów - Dz. U. z 2015 r. poz. 1595; Sejm RP VII kadencji, Nr druku: (...)). Nie ma wątpliwości, że taki sposób rozwiązania sporu, jeszcze przed zaangażowaniem sił i środków stron w proces, po pierwsze stanowi najlepszą metodę złagodzenia powstałego konfliktu a po drugie uzasadnia wsparcie Państwa dla tego rodzaju działań. Dlatego rozumienie wymienionego przepisu winno być w kierunku sprzyjającym atmosferze ugodowości oraz zachęcającym do sprawnego i szybkiego porozumienia.

Niezależnie od powyższego trzeba podkreślić, że w takim stanie faktycznym, gdy zawarto ugodę pozasądową, co do przedmiotu sporu, sąd orzekający musi mieć jasne i oczywiste informacje uzasadniające zastosowanie art. 79 ust. 1 pkt 1 lit h) uksc. Powód, który cofa pozew winien wskazać na okoliczności uzasadniające przyczynę cofnięcia, jaką jest zawarcie ugody między stronami. Ciężar dowodu, że żądanie zwrotu całej opłaty od pozwu jest zasadne obciąża powoda (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., II CZ 208/11). W rozpatrywanej sprawie powód przedstawił takie oświadczenie dotyczące dokonanych przez pozwanego w ramach zawartej ugody spłat należności dochodzonej w tej sprawie. Nie ma zatem wątpliwości, że zachodziły podstawy faktyczne i prawne do zwrotu powodowi całej uiszczonej opłaty od pozwu.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Okręgowy, zmienił zaskarżone postanowienie i orzekł jak w pkt I. na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w pkt II. na mocy art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c, przy uwzględnieniu, że pomimo wygrania sprawy w tej instancji przez powoda, sposób jej zakończenia przed Sądem Rejonowym (na skutek zawarcia ugody) nie powinien uzasadniać dalszych, dodatkowych rozliczeń pomiędzy stronami. Pozwany nie przyczynił się do generowania kosztów powoda, co więcej niezwłocznie polubownie zakończył spór.

SSO Anna Gałas SSO Monika Skalska SSO Andrzej Kubica